

Лышъхъэм илофшлэгъу зэлуклэгъухэр

Тхьаклушынэ Аслъан АР-м физическэ культурэмкIэ ыкIи спортымкIэ и Комитет итхьаматэу Хьасанэкъо Мурат ригъэблэгъагъ. Республикэм щашырэ спорт псэуалъэхэр зынагъэсыгъэхэм, ахэм апэлухьанэу щыт ахъщэр зэрагъэфедэрэм, Великобританием щыклорэ Олимпиадэм, нэмыкIэхэм ахэр атегушылагъэх.

Футболнэ командэу «Зэ-кьошныгъэм» непэ изытет зэ-римыгъэрэзэрэр АР-м и Лышъхъэ кылуагъ. Цыфэу къафэгумэкIыхэрэр агъэ-гушIонхэм пае тиспортсменхэм яешIакIэ нахь агъэлъэшы-фаеу ылытагъ. Джащ фэдэу тиныбжыкIэхэр спортым пы-щэгъэнхэм, наркотикхэм, ар-кыым дамышыхынхэм фэшI муниципальнэ образованиехэм, псэупIэхэм искусственнэ фут-бол ешIапIэхэр джыри къа-щызэлухыгъэнхэ зэрэфаер Тхьа-клушынэ Аслъан кылуагъ, ащкIэ комитетым итхьаматэ пшъэрылъ гъэнэфагъэхэр фишIыгъэх.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Тхьаклушынэ Аслъан АР-м гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ и Министер-ствэ ипашэу Хьуажэ Аминэ-рэ АР-м псауныгъэр къэухь-мэгъэнымкIэ иминистрэу Мэ-рэтыкъо Рустемрэ мы мэфэ дэдэм IофшIэгъу зэлуклэгъу

адырилагъ. ИлъэсыкIэ еджэ-гъум мы министерствитIур зэрэ-фэхъазырхэм, шыкIагъэу, гумэкIыгъоу къэуцухэрэм, ахэр дэгъэзыжыгъэнхэм фэшI шIэгъэн фаехэм атегушылагъэх. — ИлъэсыкIэ еджэгъоу къэблагъэрэм тиеджапIэхэр зэкIэ фэхъазырынхэ ыкIи шап-хъэу шыIэхэм адиштэнхэ фае. Ар гъэцкIэгъэныр джырэ уахътэ пшъэрылъ шъхьалэу къэуцухэрэм ащыщ, — кылуагъ Тхьаклушынэ Аслъан.

Мэрэтыкъо Рустем кызы-рилуагъэмкIэ, республикэм ит еджапIэхэм зэкIэми фелдшер пунктхэр ахэтых. Псауныгъэр къэухьмэгъэным исистемэ игъэкIэжын фэлорышIэрэ про-граммэм кыдыхэлъытагъэу кIэлэеджакIохэу илъэс 14 зы-ныбжыхэм диспансеризациер акIун фае. А IофшIэныр мини-стерствэм ригъэжыагъэу егъэцакIэ, ау планэу шыIэм тIэкIу буж къенэ. Арэу щыт-ми, Iоныгъом и I-м Iэтахьохэр

еджапIэхэм кызыкIолIэжыхэкIэ зымыгъэсымэджэщтхэ Iэзэгъу уцхэр ахалъхьажыщтых.

Модернизацием ипрограммэ кыдыхэлъытагъэу агъэцкIэ-жырэ ыкIи медицинэ обору-дованиемкIэ зэтырагъэпсыхьэр учреждениехэм непэрэ ма-фэхэм яхъулIэу яIофхэм язытет зыфэдэм, федеральнэ гупчэм ыкIи республикэм къатIупшырэ ахыщэр зэрагъэфедэрэм, нэмыкI лъэныкъохэм АР-м и Лышъ-хъэ къакIэупчIагъ. Анахъэу ыналэ зытыридагъэр сымэ-джэщхэм ачIэлы цыфхэм яфэл-офашIэхэр тэрэзэу зэшIохы-гъэнхэр, ахэм ящыкIэгъэ Iэ-зэгъу уцхэр ежхэм амыщэфы-ныр ары.

Профильнэ министрэм кы-зэрилуагъэмкIэ, планэу шыIэм диштэу гъэцкIэжын Iоф-шIэнхэр макIох. ГушыIэм пае, мы илъэсым, шэкIогъум и I-м ехъулIэу республикэ клиническэ сымэджэщым иотделениехэм ащыклорэ гъэцкIэжынхэр аухыщтых.

Адыгеим ит еджапIэхэм язытет зыфэдэр тэрэзэу зэхэ-фыгъэным, шыкIагъэхэр гъэнэ-фэгъэнхэм ыкIи нэужым ахэр дэгъэзыжыгъэнхэм апае шы-шъхъэIум и I-м кыщегъэ-жыагъэу министерствэм мони-торинг зэрэзыхьагъэр Хьуажэ Аминэт кылуагъ. Гъэсэны-гъэм иучреждениехэм ягъэ-цкIэжын апэлугъэхьанэу мыгъэ республикэм сомэ мил-лиони 140-рэ кыфатIупшыгъ, блэкIыгъэ илъэсым мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, а пчъа-гъэр фэдитIукIэ нахьыб. Непэрэ мафэхэм яхъулIэу Кошхъэблэ районым ит еджапIэхэм язэ-тегъэпсыхьан аухыгъ, адрэхэ-ми Iоф адашIэ. Ау къэлогъэн фае еджапIэхэм ящыкIэгъэ игъэкIотыгъэ гъэцкIэжынхэр зэхэщэгъэнхэм пае икIу фэди-зэу мылкъу зэрэщымыIэр. Гъэ-сэныгъэм иучреждениехэу шIомыкIрэ пхъэрэкIэ агъэпIы-хэрэм ащыщэу 2-р мыгъэ гъэ-стыныпхъэ шъуантIэм зэрэ-пагъэнэщтхэр министрэм кылуагъ.

КIэлэеджакIохэм шхын-стыр ягъэшхыгъэным мэ-хьанэшхо зэриIэр Тхьаклушынэ Аслъан кыыхигъэщыгъ, мы лъэныкъомкIэ Iофхэм язытет кIэлупчIагъ.

А.Хьуажыым кызызэрилуа-гъэмкIэ, республикэм ит еджа-пIэхэм ачIэс кIэлэеджакIохэм япроцент 84-м шхын-стыр ара-ты, адрэ процент 14-р ащ фа-ехэп. УблэпIэ классхэм арыс-хэм зэкIэми ящыкIэгъэ гъомы-лапхэр алэклагъахъ. Ау мыщ дэжым кыыхэгъэщыгъэн фаер зы — муниципальнэ образо-ваниехэм ахъщэ зэраIэкIэ-мылтым кыыхэкIыкIэ шхын-стырхэм апэлухьащт ахыщэр нахьыбэрэмкIэ ны-тыхэм къа-тын фаеу мэхъу.

Республикэм ит псэупIэ пэпчэ гурыт е ублэпIэ еджапIэ дэтын зэрэфаер, ащ цыфхэм мэхьанэшхо зэрэратырэр АР-м и Лышъхъэ кылуагъ. Ащ да-кIоу еджапIэхэм яшIын ыкIи язэтегъэпсыхьан пэлухьэрэ фе-деральнэ ахыщэр зэрагъэзе-клорэм пытагъэ хэлъэу улып-лээн зэрэфаем кыкIингъэт-хыгъ. ГушыIэм пае, къуаджэу Хьальэкъуае щашIынэу рагъэ-жыгъэ гурыт еджапIэм псэ-ольэшI IофшIэнхэр зэрэщыты-кIуатэхэрэм, ахыщэр игъом зэ-рамыгъэфедэрэм республикэм ипашэ ыгъэрэзагъэп, ащ ыналэ нахь тыригъэтынэу Хьуажэ Аминэт унашъо фишIыгъ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Илъэсыбэ хьугъэу шIуа-гъэ кытэу гъэсэныгъэм иIоф зэрэфэлажэрэм, кытIэкIэхъухьэрэ ныб-жыкIэхэм яегъэдженкIэ ыкIи япIункIэ гъэхьагъэхэр зэришIыгъэхэм, IэпIэ-сэныгъэ ин зэрэхэлтым ыкIи кIэлэегъэджэ сэнэхьатым зэрэфэшпыскэм афэшI Ады-гэ Республикэм и Къэра-лыгъо Совет —Хасэм и Щытхъу тхылъ фагъэшъ-шагъ ЕмтIыль Рэбихъат Джанкъылыщ ыпхъум, Тэхьутэмькъое районымкIэ къуаджэу Щынджые и МБОУ-у «Гурыт еджапIэу N 24-м» нэмыцыбзэмкIэ икIэлэегъаджэ.

Туризмэр анахъэу кыыхэгъэщыгъэу

Аужырэ илъэсхэм хабзэ зэрэхъугъэу, Iоны-гъо мазэм Дунэе инве-стиционнэ форумыр Шъа-чэ щызэхашщт. Ар мы-гъэ я XI-у макIо. Ады-геим мы мафэхэм ащ етIупшыгъэу зыфегъэ-хъазыры. АР-м экономи-кэ хэхъоныгъэмкIэ ыкIи сатыумкIэ и Министер-ствэ кызырэщытIуа-гъэмкIэ, мы уахътэм ин-вестицие проект 50 фэ-диз агъэхъазырыгъах, ахэм сомэ миллиард 50 ауас. Джыри мазэм ехъу-шыл, а уахътэм кыкIоцI пчъагъэхэр зэблэхъугъэ хъунхэ ыльэкIыщт. Ин-вестицие проектхэр на-хьыбэу къэзыгъэлъэ-гъуагъэр Тэхьутэмькъое районым ары, ащ пэрыт-ныгъэ ылыгъ.

Арэу щытми, Адыге-им иинвестицие проект-хэм чIыпIэ шъхьалэр ащызыубытыщтыр ту-рист отраслэр ары. Олимпиадем пае Шъачэ шагъэуцурэ объектхэм нахь апэблэгъэ чIыпIэ гъэшIэгъонхэр нахьыбэу къагъэлъэгъоштых.

Адыгеим нэбгырэ 31-рэ хьурэ лыкIо купэу икIыштым ипэщэщт АР-м и Лышъхъэу Тхьаклушынэ Аслъан.

ХЪУТ Нэфсэт.

ИлъэсыкІэ еджэгъум зыфагъэхъазыры

КлэлэеджаКlоxэм язгыгэпсэ-
фыгьо уахътэ кызыфагъэфедзэ Шэуджэн районым ит гу-
рыт еджапlэхэм игъэКlотыгъэу
гъэцэкlэжыынхэр ащКlоx. Непэрэ мафэм еджапlэхэм ялоф
изытет ыКlи илъэсыКlэ еджэгум
зызэрэфагъэхьабырэмКlэ
теупчlыгъ гъэсэныгъэмКlэ
Гъэlorышlапlэм ипашчу Клэр-
шэз Нурбыл. Ащ кызыэртlи
луагъэмКlэ, мыгъэрэ гъэцэкlэ-
жыынхэр планым диштэу зэха-
щагъэх. Еджапlэхэм ягъэцэкlэ-
жыын пэлуагъэхьану район ад-
министрацием ибюджет шы-
чу сомэ мин 800 кыатlуп-
щыгъ. Джащ ишлуагъэкlэ еджэ-
плэ Кlоцlхэм ягъэцэкlэжыын
ыуж ихьагъэх. Ны-тыхэм клас-
схэм краскэхэр, етlэфыр кьа-
щафагъ.

— Илгэс кээс зэрэглэжкүй
еджаплэхэр тэгэжкэжых, —
кьелуатэ Кээрэш Нурбы. —
Модернизацием ыльэныкьоклэ
ахьшэ кьатлушпыгэмклэ ка-
питальнэ ыкли нэмыкл гэцэ-
клэжын цыкы-шьоклухэр
рагэжыагэх. Еджаплэхэм гэ-
цэклэжын lofshэнхэр ащызе-
зыхьаштхэр энээкьокьу шы-
клэм тэттэу кыхахах. Мыгэ

районимкӀэ анахьэу гъэцӀкӀэ-
жынышхохэр зыщыкӀохэрэр
Джыракъые гурыт еджапӀэр
ары. Мыщ хэлъ шъханыгъуп-
чъэхэр джырӕ шапхъэхэм адиш-
тӕу зэблахъухуэ аублагъ. Ащ
сомӕ миллиони 2-рӕ мин 400-рӕ
пӕйагъэхъашт. Пшыжъхъэблӕ
гурыт еджапӀэм ышъхъэ иззб-
тӕхун гъэрекӀо рагъэжыгъагъ,
мыгъэ ар къаухыжынызу буж
ихагъэх, ищыкӀгъэ Ӏэм-псы-
мэхэр къащфыгъахэх. Хъаку-
рынэхъэблӕ ыкӀи Хъатыгъу-
жъыкӕое гурыт еджапӀэхэм
ясанузэлхэм яззтегъэпсыхъ-
жын рагъэжыагъ. ЕджапӀэхэм
шханӀу ахэтхэм ящыкӀгъэ
Ӏэм-псымэхэри зэрагъэгъотых.

Ащ нэмыккэу, модернизаци-
ем кыхыиубытэрэ ахыщэмккэ
компьютер 63-рэ кэзтщэфыгъ,
ккэлэеджаклохэм яегъэджэнккэ
ащыккэгъэщт кыкыгъохэрэ здг-
гъэгъотыгъэх. Мыгъэ кыщче-
гъэжыагъэу гурыт еджэпш-
тлүмэ дистанционнэ егъэджэн-
хэр ащызэхэттхэнэу тыпылъ.

Илъэсыккэ еджэгъур кэмы-
сызэ гурыт еджэпкэ 12-у Шэ-
уджэн районым итхэм гъэцэ-
ккэжынкхэр кышаухыщтых.

ПАТЯТЫКО Анем.

ПІАТІКЪО Анет.

АКЦИИ ЗЭХАЩЭ

Финансистхэм я Мафэ Ионыгьом и 8-м илгэс кэс Урысыем шыхагэунэфыклы. Аш фэгэыхыгэ Ифгхьабзэхэм кьадыхиубыгэу Дунэ общественнэ организациеу «Гильдия финансистов» зыфилорэмрэ мыкоммерческэ компаниеу «Сообщество профессионалов финансового рынка» зыцлэмрэ Ионыгьом и 7—8-м акции зэхэщэшт. «День финансовой грамотности в учебных заведениях» аш зэреджагээхэр. УФ-м финансистхэмкэ и Министерствэрэ ФСФР-м изкспертнэ купрэ зэхэщаклэхэм Ипылэгэу афэхуштых.

Нэбгырищ къаубытыгъ

Тыгъон бзэджэшлагъэ зезы-
хьагъэу бэшлагъэу зылыхъуш-
тыгъэхэ граждaнкэу Анувар-
вар Мыекъопэ къэлэ судым
иунэ чIэтэу суд приставхэм я
Федеральнэ къулыкъу и Гъэю-
рышIапIэу Адыгэ Республикэм
щыIэм иIофышIэхэм къаубы-
тыгъ.

Урысые Федерацием изако-

нодательствэ диштэу полици-
ем икзулыкшүлэхэм ар араты
жыгы. Къэлогъэн фæе, илъэсэу
тызыхэтэм имэзибл къыклоц
бэзджэшлагъэ зезыхагъэу
зылхыхуштыгъэхэ нэб-
гыри 3 суд приставхэм къызэ-
раубытыгъэр ыкӀи ахэр правэ-
уымэкӀо органхэм зыраӀкӀа-
гъэхыагъэхэр.

ПСЫМ ШЪУФЭСАКЪ!

Адыгеир психэмкIэ бай, пстэумкIи псылгыпIэу ыкIи псыутIэу 300, псыхьэ зэфэшъхьафхэу 130-рэ ит. Ахэм жьы къабзэ къызэраторэм, дунаир къызэрагъадахэрэм ямызакъоу, уащымьасакъым тхьамыклагъуи къыпфахьын алъэкIышт. Ащ фэшI къухъэ цIыклухэмкIэ АР-м и къэралыгъо инспекције илофьшIэхэм республикэм ипсыхэр етIушшыгъэу къакIухъэх, цIыфэу ахэм янэпкхэм защыгъэпсэфыхэрэм эдэгъуыгъухэр адашых. Инспекцием ипашцэу ХьутIыжъ Муратэ къызэрилуагъэмкIэ, бэдзэогъум и 19-м къышыублагъэу, фэбэ дэдэ къызэрэхугъэм кыхэкIэу, псыхьохэм, псыутIэхэм зиуахътэ ащызыгъакIохэрэм япчъагъэ нахьыбэ хьугъэ. ЦIыфхэм изыгъэпсэфыгъо уахътэ шIукIэ агу кьинжъыным, псым кьиныгъо къафимыхьыным фэшI сакъыныгъэ ахэлъынэу къызэрылъэIурэм ащ кыкIигъэтхьыгъ, анахэ шъхьалэу агъэцкIэн фехерэу кыыхигъэщыгъэх. Мары ахэр:

— цыфхэм зыцагъэпс-
кIыным фытегъэпсыхъэ-
гъэ, спасательхэр зыдэщы-
Iэ чыпIэхэр ары псым уз-
щыхахъэмэ нахьышIур;

— каналхэм, мэшлогъэ-
кӀуасэхэм япсыгъыпӀэ-
хэм, псыутӀэхэм защыбгъэп-
скӀыныр шынагъо;

— кІэлэцІыкІухэм шЪуа-

**фэсакъ, язакъоу псым хэ-
шъумыгъахъэх;**

— шъуимынэІосэ чІыпІэм
псым шъущыхэмыхь, ащ
ычІэгъ зыфэдэр къэшіэ-
гъуай;

— псыр лъэшэу зыщычъэрэ чыпIэм ушыхэхъанри шынагъо;

— псэу чъэрэм шъури-
хыжыагъэм, ащ шъупемы-
сэу зыдачъэрэмкӀэ зежъу-
гъэхь, ау цыкӀу-цыкӀоу
нӀпкъым шъузэрекӀужы-
щтым шъупылъ;

— пчэдыжым е пчы-
хэм, тыгэм ыкӀуачӀэ нахь
зыщымакӀэм, ухахэмэ на-
хьышӀу;

— псыр джэгупІэ шъумы-
шы;

ГИБДД-м къеты

Тамыгъэхэр къэшъумыухъэх

Гьогухэм тамыгъэу атетхэм гьогурыкӀоныр кӀагъэпсынкӀэныр ары «пшгъэрылъ шъхьагъэу ягъэр». Ахэм ащыщхэм гьогу кытаты, адрэхэм тыкӀон тыфимыгъэу кыашы, яцэнэрэхэм тапэгӀэ гьогум изытет кытагъэлыгъэу... Тамыгъэхэр тилэпылэгъух, ау ахэр кыбдегъэнхэм фэшӀ, «укъяджэнэуи» пшӀэн фае.

Гүхэклыми, гогурыклым хэлэжээр пстэу-ми тамыгэхэм кягэзльагьохээр кыдалы-тэхэрп, ары паклош, ахэр зыгэфкьохээр, зэ-хэзыкьутэхээр кяхэкых. Тамыгэу агьэуцу-гьэм, агьэтхыгьэм кыгэзльагьорэм зызэрэ-дзыерэр ары нахьыбэу хьугэз-шлагэу гогухэм атехьухьэхээр кызыыхэкыхээр. Гушыэм пae, тамыгэу цыгыр кыдымылыгэу еж зыцы-фэ чыпэм иавтомобиль кьэзыгьэуцугьэр нэмыкхэм иягэ зэраригэкьырэм егушысэрп.

Тамыгъэхэм кѡагъэлъагъорэр шъумыгъэ-
цэкIэным ыпэкIэ, ащ зэрарэу е тхъамыкIагъоу
къыхэкIын ылъэкIыштыр шъугу къэжъугъэ-

кЫж, тазырэу сомэ 300 зэрэшъуагъэтышты-
ри кьыдэшгулыт. Шьощ фэдэу гьогурькѳным
хэлажьэхэрэм шъхьэкѳфэ афэшъуш.

**АР-м и МВД ГИБДД-мкІэ
и ГъэІорышІапІ.**

Транспортым щышъуухъумэх!

Ны-тыхэм закыфэдгъазэ тшлоигъу. КӀэлэцӀкӀлухэм кушъхьэфачъэ, мопед е скутер къафэшъушъфымэ, ар пстэумэ апэу ежъхэмкӀэ шынагъоу зэрэцъытш зыщышъумыгъэгъущы. ГъогурыкӀоным ишапхъэхэм кызырэдальгэтэрэмкӀэ, кушъхьэфачъэмкӀэ гъогум те-хъанэу фытыныгъэ зиӀэр илъэс 14-м зыныбжъ къехъугъэр ары. Ащ фэдэу илъэс 16-м зыныбжъ нэмысыгъэм мопедыр е скутер-ы гъгъэзекӀонэу фытыныгъэ иӀэп.

КлэлэцЫкIум гьогурыкIо-
ным ишапхэxэр ыгьэцкIэнхэм
дэгьоу есагьэу, нэмыкI тран-
спортэу гьогум тетым, лъэсры-

клохэм, светофорым альпып-
лэнэу, кызшигъээштыр,
кызшыуцштыр кыгъэлъ-
гъонхэу зэригъэшлагъэу тран-
спорткӀэ гъогум тешьутӀуп-
щыхъан фае. ЯцӀыкӀугъом
кышшыублагъэу а зэпстэури
агурыжугъаӀу, шапхъэхэр
икъоу зэряжугъэшӀэштхэм
шъуыплъ. Ахэр дэгъоу кыыз-
рӀӀӀкӀыхагъэхэмкӀэ шъуехьы-
рхъышмӀэ, транспортыр фӀ-
шъумышфӀэм нахьышӀу.

Гэмзэфэ уахтэм нахыгбэу
кІэлэцЫкІухэм языггэпсэ-
фыгэ уахтэ шыунаІэ тежыу-
гьэт, транспортым, гьогум
ащышыуухьумэх!

Усэхэр

ПЭНЭШЬУ Хьазрэт

Зэляшлэрэ адыгэ тхаклоу Пэнэшьу Хьазрэт имэфэкл мафэ непэ хегьэунэфыклы. Адыгэ литературэр поэтичэскэ, худо-жественнэ гуцылэхэмклэ кьэзгьэбаигьэхэм Хьазрэт ащыщ. Непэ кьызнэсыгьэми мыпшыжьэу литературэм ижьотыплэ хэтэу мэлажьэ, сабийхэм кьащегьэжьагьэу нахьыжь дэдэхэм анэсыжьэу ипроизведенихэр афигьэхьыхэзэ, ыгьэра-зэхэзэ. Пэнэшьу Хьазрэт имэфэкл мафэклэ тыфэгүшлэ, псауныгьэ пытэ илэу, итворчэскэ гьэхьагьэхэм ахигьэхьэ зэ-пытэу, идунае дахэу, ибын-унагьэ дэтхьэжьэу щылэнэу тыфэлъало.

Редакциер.

Ори уемызэцэу,
Уинурэ кьысэт.

Шьукьыхэхьагь сиорэз

Сыхэтырэн нэгүмэзэхэу,
Зишлуагьэр дэгьоу сфэгьуаз:
Зым нахьы зыр нахь дахэу,
Сэ ззышыхьуитлу синэлуас.

Дунаир сэ икларькьлэу
Кьэзгьотыжьыгьэм джы фэд.
Мэкьэмэ шлагьоу сышгуцкьлэу,
Шьукьыхэхьагь сиорэд.

Сэркьлэ шьухьугьэиш псэнашлэ,
Пишашьэхэр, тхэишгуегьэпсэу.
Шыпхьу, пхьу цыкьлэжьэрэр
сигьашлэ,
Табыумэ, сызэжьугьэбэу.

Умыгь о, сэ — сыкьэзгьагь...

Сэры тхьэр непэ зэагьэр:
Удизэу удэт тищагу.
О уягь зэрэдэхэагьэр
Кьыкьлэустхьукьлэ унэгү.

Шыкьлэшлэу, лушэу, ныбжьыкьлэу
Сапашьхэ укьуцуагь.
Кьэхьыгь сэ гьашлэр сыпцкьлэу,
Умыгь о, сэ — сыкьэзгьагь.

Кьлэгьум иджэрпэджэжэу, —
Сызыфмыер нахьыб! —
Уинэплэгьэу себгьэзгьэкьлэжэу,
О кьыишлэ синасып.

Цыфмэ ренэу уафэклуата?!

Тенджыз — хьышхо хьуным фаеу,
Псыхьэ цыкьлур еужьыры.
Зэрэгьуаткьлор ымыгьаеу,
Оцхьым ащ зырегьэдыры.

Ин кьыфэхьур ягушлуагьош,
Цьэр чланэныр яцынагьон.
Кьапыцкьлур гьэишлэ шлагьош,
Кьарыкьлэцкьлур тхьамыкьлагьон:

Псэу мо псыхьом хьым фихьыгьэр
Ежэ хьым зыкьлэ нахь мэкьлэнэп.
Ышхьагь уаеу кьыишхьыгьэр
Джа тенджызым кьыишхьыгьэр.

Псыхьом, уаеу ядунае
Сэ лушыгьэ хэсэгьуатэ.
Ори, лы ухьуным пае,
Цыфмэ ренэу уафэклуата?!

Утеклоцтэн ным узмэ...

Кьыишхьагьэу Иуан Хафэ,
Русыр, ренэу тэ тынкьот.
Кьын лэахьани о ухэфэ,
Бдэтэгоцы уигьукьлэ.

Утеклоцтэн ным узмэ,
Тишудзэ пфэхьазыр:
Хьау, уаишэнэп о французмэ,
Нарты ишэныр еужьыры.

Ула-сылла зылоу кьуаджэу
Дэсыр кьызэкьлэтэджагь.
«Мардж!» — ылу,
зыр зым зыфэдэжэу
Батырыгьхэр кьэнэфагь.

Кьуагьэх, чьагьэх, зэо Иофым
Щыфэмыф ахьмытыгь.
Хьуаоу Бородино шьофым
Бэмэ апсэтлэклэу щатыгь.

Хьыгьэхьунэу тхьэр зэбгыгьэм
Шышхьэхьыгьэу Наполеон.
«Черкес шыухэр зыхэтыгьэм,—
Кьыишхьыгьэм,— уатемыкьлэ!»

Гете цусэ техьыгь

Кьуишхьэхэм ясыджэхэм
Чэи шлункьлур аштагь,
Рэхьатынлэу пкьлэхэм
Ащычьылэагь.

Гьогум щихьэрэн сапэ,
Пкьлэшэр мысысын,
Умыгьашлэу пшлуабэ,
О гунсэф бгьотын.

Кьлэгьур — мэфэкл

Лэжыгьэу Лухьыгьыным
Илэхьан...

Сталиным зериуагьэу:
«Зыгьэчан.
Игьом Лухьыгьыгьэмэ,
Утеклуагь.

Угьужьуагьэмэ,
Уилоф ицыуагь.
Мафэу помидоры,
Ра опсэужь.

Чэиыр кьакоми,
Пэсаюу кьэуи.
Хьэр цыфыгьэмэ,
Зыфалорэм фэд.

Цыкьлэу ини — зэкьлэ
Иофшлэным кьлэ.
Ау зы нэбгыри
Мынэгү мэзах.

Цыфыр, лэжыгьыным
Сыдэу уиыдах!
Мафэу помидоры,
Ра опсэужь:

Сапэ кьибгьэфагь о
Пшэишгьэ зэкьлэжэу.
Ышлэу гьэпцыгьэу
Чэрэз тьыргьуагь.
«Кьамзэгү пчан», — пьоттэмэ,
Утырихьагь.

Чынэу кьечьэклэ,
Лэныт-лэныт,
Ящикэу кьытырэр
Гьысэхьыгь сыщыт.

Орэди кьыишлэу,
Гушлэбзы.
Плэжыгьыгьэмэ,
Кьыишхьыгьэу.

Мафэу помидоры,
Ра опсэужь:
Пшэишгьэр кьесхьакьлэу
Сэгүгьэ неуц.

Огур кьаргьоу...

«Огур кьаргьоу,
Оцхи цымылэу
Кьыишхьыгьэу
Сыгьаишхьыгьэу оцхьыгьэр?» —
Лы шьхьэджашьом

Зыфэмыщылуэ,
Ышлэ шлэуиуэ
Кьэхьыгьэм ыцлэр.
Джаиц лыпытыуэ
Ышхьэ тьлабэ,
Шынэзгьакьлэ горэм
Хэлабэ.
Лушхьыпцыкьлэу
Хьыгьэр тегьашлэ:
«Гьэишлэгонэп пьона
Тыгьашлэ?..
Бзыми зыфаер
Кьыишхьыгьэу!»

Усакьом итхыль

«Уилоф зыхэмылэу
Хэмылэхь уибэлагь!» —
Усакьом епьонь
Сэ сшлэделэу.
Шьлэп усакьом
Илоф зыхэмылэу:
Ытхьырэр зэкьлэ —
Кьэхьыгьэм-кьэишлэжэу
Изэхьыгьэу.

Уинурэ кьысэт

Пцлэ кьэбгьэишхьыпкьэжэу
Дунаим утет
Сыоджэ сытхьэжэу:
Сипшашь, Нуриет!

Пшэишхьэ о бгьэлэпэжэу
Сыдигьуи ухэт,
«Хьунхьэ цыкьлэу!» — кьыгьэжэу,
Кьыишхьыгьэу хэт?

Гьыгьэжэу-гьэжэу
Узилэу поэт.
Орэдэу зэкьлэжэу.
Кьэсшлэ: Ну-ри-ет!..

Ренэу сыпфэзэцэу,
Тыгьэу орэшлэ.

РЕСПУБЛИКЭ ПРОГРАММЭХЭР

Спартакиадэм зыфагьэхьазыры

Адыгэ Республикэм Иофшлэ-нымклэ ыкьлэ социальнэ хэхьоньгьэмклэ и Министерствэ иунашхоклэ шышхьэлум и 17-м (пэшлорыгьэишхьэу зэрэра-хьухьэрэмклэ) Мыекьуапэ щыкьлэшт сэкьатныгьэу зилэ кьлэцкьлэу зыхэлэжэишхьэ республикэ спартакиадэ. Ащ девизу илэм Иофшлэбзэм мэхьанэу ратырэрэ нафэ кьешы — «Ор-орэу узыте-кьожьмэ, спортми ущыте-

кьлэшт!» Мы Иофшлэбзэр ахэхьэ республикэ программэу «Адыгеим икьлэцкьлэу» зыфилорэм кьыишхьыгьэу гьэхэм.

Иофшлэбзэм изэхэщакьлэхэм мурадэу ялэр зипсауныгьэу пычфэхьыгьэу кьлэцкьлэу физическэ культурэм нахь фэ-щэгьэнхэр, ахэм обществэм чьлэу щабьытынымклэ, щы-лэныгьэм нахь хэгьозэнхэмклэ спорт кьыишхьыгьэу фэдэгьэ-

ныр ары. Ащ имызакьоу, обществэм, кьэралыгьэу органхэм мыхэм афэдэ кьлэцкьлэу ялофьгьохэм, ягумэкьыгьохэм аналэ нахь атырагьэтыным, нахь апэблагьэу хьунхэм кьы-фэджэнхэм изы амалэуи ар-щыт.

Спартакиадэм пылэ шапхэхэм кьыишхьыгьэу гьэхьагьэу кьлэ, зэнэкьокьухэм ахэлэжэ-щытхьыгьэу илэси 8-м кьыишхьыгьэу жьагьэу илэси 18-м нэс зы-

ныбжьхэр. Командэхэм ямы-закьоу, зырызэуи кьлэцкьлэу кьлэу зэнэкьокьыгьэу. Командэ пэпчэ нэбгырий хэ-тыщтыр. Кьлэцкьлэу пэпчэи зэнэкьокьыу заулэмэ ахэлэ-жэу фит.

Зэхэщакьлэхэм спартакиа-дэм ипрограммэу зэхэагьэу-цагьэм хэтых эстафетэр, дарт-сымклэ, шашкэхэмклэ зэнэкьо-кьухэр, щэрыонь, боулинг, лэгуаор нахь дэгьоу зыгьэло-

рышлэшхьухэрэр кьыишхьыгьэу гьэхэр.

Спартакиадэм текьлэныгьэу кьыишхьыгьэу кьлэ командэм Кубокь, Дипломь ыкьлэ шлу-хьафьтынхэр ратыщтых. Ятло-нэрэ ыкьлэ ящэнэрэ чьлэцкьлэу зыбытыхэрэри шлухьафьтын зэфэшхьафхэмклэ агьэгушлэ-щтых.

Кьлэцкьлэу а 1-рэ, я 2-рэ ыкьлэ я 3-рэ чьлэцкьлэу зы-бытыхэрэм медальхэр, щытхьы-тхьыгьэр ыкьлэ нэпэпэпэ шлу-хьафьтынхэр аратыщтых.

ЖАКЪМЫКЪО
Аминэ.

Пщынэм лъэпкъхэр зэрещаллэх

— Олимпиадэ джэгунхэм якультурнэ программэ тызэрэхлажэрэм тегъэгущо, — кьеуатэ Мышгэ Андзаур. — Дунаим испортемен анахь лъэшхэр зыщы-зэлюкхэр кьалэм концертхэр кышщыптынхэр Иоф гъэшлэгъонэу сэлъыгъ. Пщынэм лъэпкъхэр зэрещаллэх, зэгурылоньгъэм фещэх.

— Лондон имэр янэжъ адыгэмэ ащыщ. Кьалэм ипашэ улюклэмэ е кыиолъэлумэ сьд фэдэ мэкъама апэу пщынэм кьебгъэлощтыр?

— Ащ сегупшысагъ. Зэблэсы-мышхуштыр зы — адыгэ орэдышхо нэмыкI згъэжъынчышттэп. Ижы-рэ адыгэ орэдышхохэмкIэ кьез-гъэжъэшт.

— Андзаур, уянэжъ кышщыблагъэу шыуунагъо дэгъоу сэшлэ. Лъэпкъ культурэм шыуфэзыщагъэр кыталооба.

— Силахьылхэр Тэхьутэмыкьуае дэсых. Сятэ музыкальнэ лэмэ-псымэхэмкIэ орэдышхохэр кырегъалох. Сянэу Маринэ медицинэ ИофышI, Адыгеим ищытхушI кыфэуаыгъ. Сятэшуу Мэдинэ Тэхьутэмыкьое кьоджэ псэуплэм итхьамат, искусствэр лъэшэу яклас...

— Зэш-зэшпхъухэм Азэ-мат футболистэу кышху-хэлыгъ. Азидэ фести-валь-зэнэкьокьумэ лауреат ащыхуыгъ, орэдыло хуштэу сьлпылпъэщтыгъ. Мэкъэ лэтыгъэ дахэ иI.

— Азидэ медицинэ сэнэхьатыр зэригъэгъоты шлоигъоу Краснодар щеджэ. Ащ пае искусствэр зышщыгъушхэрэп, концерт шлэхуу кытынкIи пшIэхэшттэп.

— «Ислъамыем» иконцертэу Краснодар щыкIорэмэ уянэжъ ямыплъэу кыыхэкIырэп.

— КъызэрэсIуагъэу, тиунагъо искусствэр иклас. МузыкэмкIэ еджапIэу къуаджэм дэтыр сишIэ-ныгъэхэм егъэжъапIэ афэхуыгъ.

Орэдылор пщынао хъугъэ

— Сэ узэрэсшлэрэмкIэ, апэрэ уахътэм орэд кьаплощтыгъ.

— «Дельфийскэ джэгунхэр» зыфиорэ зэнэкьокьоу Саратов щыкIуагъэм ятIонэрэ чыпIэр кышщысхьыгъагъ. «НыбжыкIэ макъэхэр» ылоу композиторэу Кыргъ

Орэдышхор «ымыцунтхъэу» пщынэр ыбзэкIэ «къэзы-гъэгущыларэм» илофшлэкIэ укIырыплы пшлоигъоу уахъ-тэ кыиокIу. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо орэдыло-къэшъокIо ансамблэу «Ислъамыем» иоркестрэ ипщы-наоу, Адыгеим изаслуженнэ артистэу Мышгэ Андзаур Лондон зыщыжъэным гушыIэгъу тыфэхуыгъ.

Мышгэ Андзаур ХьокIо Сусанэ дежыгузэ концертэм хэлажэ.

Юрэ купэу зэхышагъэм сыхэтыгъ. Орэд къэсIоныр сикIэсагъ. Хорым саштэгъагъ. Мафэ горэм «пщынэм сыфай» сэр-сэрэу зэсIожьы, ащ ишъэфхэр зэгъашIэхуу сыфе-жъагъ. Футболым сыфэщэгъагъ, ухъумаклоу сешIэщтыгъ. Арышъ, сикIэлэцIыкIугом охътэ гъэшлэгъон сызыхэтыгъэр.

— ЕджапIэм цызэб-гъашлэрэ нахь кыппкы-рыхъаным фэшI амалхэм уалыхуыщтыгъа?

— Ацумыжъ Шамсэт тикIэлэ-егъэджагъ, пщынэм тыфигъасэ-щтыгъ. Купэу зэхышагъэм ишIо-гъэшхо кытэкIыштыгъ. Тэхьутэ-мыкьуае дэт ИофшлэпIэм концертхэр къащитыштыгъэх. Пщынэр кыздекIокIэу, тыдэ сыкIуагъэми сигъусэу кысщыхуыщтыгъ.

— Модэм дихьыхырэ ныбжыкIэмэ уащыцэу кьыуалокIыштыгъа?

— Лъэпкъ искусствэр зэпы-мыоу узыпылтын фэе Иофыгомэ ащыщ. Уахътэм цызэхыхырэ му-зыкэм дихьыхырэ кIалэхэр ары о зыфапIохэрэр. ПсынIкIэу ащыгъуп-шэжырэ орэдхэм язэгъэшIэн сы-пылэу, уахътэр згъакIоу кыыхэ-кIыштыгъ. Къэлэжыгъэ Инверрэ сэрэрэ тызэгъусэу пщынэм зыфэд-гъасэщтыгъ. Инвер Краснодар еджапIо кIуагъэ, искусствэхэмкIэ Адыгэ республикэ еджапIэр сэ кыыхэсхыгъ. Тхьэм джэнэт кы-рет Лъэцэрыкьо Кимэ. Лъэпкъ му-зыкальнэ культурэм сыфигъасэ-щтыгъ, Андрей Полун кIэлэ-егъаджэу сIагъ. СтIашъу Мэдин, нэмыкI ныбжыкIэхэр еджапIэм

чIэсыгъэх. ГушыIэгъу тызэфэху-мэ музыкальнэ лэмэ-псымэхэм ята-рихъ, яамалхэм ягугъу тшIышты-гъэ. Музыкэр тищыIэныгъэ шщыц зэрэхьурэр тигушIогъуагъ.

«Ислъамыем» зырагъэблагъэм

— Композитор цIэрылоу Нэхэе Аслъан итворче-ствэ орыкIэ сыда?

— СшIэрэп джэуапыр упчIэм кызырестыжыштыр. Тыркуем, Италием, Грецием, Иорданием, Израиль, Москва, нэмыкIхэм яхъ-хыгъэ залхэм «Ислъамыем» кон-цертхэр къащитыгъэх, Урысыем и Правительствэ ипремие кыфа-гъэшхошагъ. Тыдэ тыкIуагъэми, Нэхэе Аслъан ансамблэм пае зэ-ригъэфэгъэ произведениехэр арых типрограммэ шылухэрэр. «Ислъа-мыем», «Налмэсым» сахэдэн фаеу чыпIэ сызэфэм, «Ислъамыер» кы-хэсхыгъ. Нэхэе Аслъан кысило-гъагъэр сщыгъушхэрэп. Музыкэм Иоф дэпшIэным пае «Ислъамыем» амалэу щыбгъотырэр нахьыб.

— «Ислъамыем» псынIкIэу зыкышщыбгъотыгъа?

— Оркестрэм ипашэу Лъэцэр Светланэ IэпыIэгъу кысфэху-зэ, ансамблэм ипрограммэ зэгъашIи, нахь рэхъат сыхуыгъ.

— Зы нэбгырэм телъы-тагъэу музыкэр компози-торэу Нэхэе Аслъан ыусэу кыыхэкIы. Артист пэпчэ исэнауыгъэ кызыэрэзэлуиыштыр кы-

дилъытэзэ, произведениер егъэпсы.

— «Ныдэлъф мэкъамэхэр» сэш пае Нэхэе Аслъан зэригъэфэгъэх. «ШырытIымыр», «Рондо-пщына-лээр», нэмыкIхэри ситворчествэ пытэу хэуцагъэх.

— Музыкантым бэкIэ ущыгуыным фэшI сыда ищыкIагъэр?

— Цыхъэ фашIын фае.

— Андзаур, оркестрэм му-зыкэр кырыгъало зыхуыкIэ, нотнэ материалхэр шыуа-пашхъэ щылхъэу тлэгъу-рэп. Музыкантым гукъэ-кIыжъ ин ищыкIагъэба?

— Цыхъэ кызыпфашIыкIэ, гукъэкIыжъ зэрэуиIэри кыдалыты-тэ. Пэшлорыгъэшхуу музыкальнэ произведениехэр зэтэгъашIэх.

— Концертэр зыщыкIорэ уахътэм укъэтэджышъ, пчэгум укъехъэ, пщынэр огъэбзэрабзэ. Ущысыныр...

— Ущыгъу музыкэр бгъэжъынчы-нымрэ ушысэу пщынэмкIэ мэкъамэ-хэр кьэбгъэлонхэмрэ зэфэдэп. Нэхэе Аслъан ащ бэшлагъэу ыналэ тыри-дзагъ. Залым чIэхэм уалыIэсыным, музыкэмкIэ уадэгущыIэным пае ама-лэу тызылхыхурэр макIэп.

— ХьокIо Сусанэ, Агъыр-джэнэкъо Саныет, Къу-мыкьу Шамсудинэ, нэмыкIхэм уадежыу. Орэдылом угурылоным ана-хъэу ищыкIагъэр шъэфа?

— Нэшлэгъу закьокIэ узэгуры-лон фаеу тэлъытэ. ОрэдыломкIи, музыкантымкIи ащ мэхъэнэ ин иI. Сусанэ кыиоплэызэ, ынэхэмкIэ игупшысэ кыуело. Гъунджэм улу-тэу пщынэмкIэ орэдышхор бгъэ-жъынчэу зыбгъэсэн фае. Купым ущызэгурыIозэ, ущызэрэлъытэзэ ор-орэу зыплэгъужыным зыфэ-тэгъасэ.

— Композитор Иофыгъо-хэм уафежыагъэба?

— Нэхэе Аслъан кысэушъыи-зэ зыгорэхэм зафэсэгъасэ. Аран-жировкэм имызакъоу, орэдхэр сыусыхуу сыфежыагъ.

— Андзаур, тызытегушыIэ тшлоигъор бэ. Лондон шыукIыкIыжъмэ игупшы-сэхэм нахь куоу ташыб-гъэгъуазэ сшлоигъу.

— Дэгъу.

— Уигухэлхэр кыбдэ-хъунхуу пфэсэлэ.

— Тхъауегъэпсэу.

Зэхэзыщагъэхэр:
Адыгэ
Республикэм лъэпкъ
ИофхэмкIэ, IэкIыб
къэралхэм
ащыпсэурэ
тильэпкъэгъухэм
адырIэ
зэпхыныгъэхэмкIэ
ыкIи къэбар
жъугъэм
иамалхэмкIэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

Редактор
шхъаIэр

ДЭРБЭ
ТИМУР

ПшъэдэкIыжъ
зыхьырэ
секретары

НЭПШIЭКЪУЙ
Заур

Редакциер
зыдэщыIэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхъаIэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкIыжъ зы-
хьырэ секретары:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-
гъэр:
Урысые Федерацием
хэутын ИофхэмкIэ,
телерадиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлъы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыпIэ гъэлоры-
шлэпI, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр
5166
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2458

Хэутыным
узщыкIэтхэнэу щыт
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Сирием кыикIыгъэхэм адешIэщтых

Сирием щырэхъатэп, зэо-банэхэр щэкIох. Тильэпкъэ-гъоу ащ кыикIыжыгъэхэм, студент хъугъэхуу Адыгэ Республикэм щеджэхэрэм ятарихъ чIыгу гупсэ афэхуу. Хэкум ныбджэгъукIэхэр щагъотых, яунэкъощхэм ало-кIэх. Ащ дакIоу, тиреспубликэ изэхыхъэхэм ахэлажъэх, спорт зэнэкъокьухэм яухъазырыныгъэ къащагъэлъагъо.

Тиреспубликэ истадионэу «Юностым» футболымкIэ ешIэгъу гъэшлэгъон непэ щыкIощт. Сирием кыикIыжыгъэхэмрэ студентхэмрэ якомандэ Мыекъуа-пэ ифутболист ныбжыкIэмэ адешIэшт. Юрий Манченкэр зи-

пэшэ кIалэхэр зэлюкIэгъум хэлэ-жъэщтых.

ЗэлюкIэгъур сыхъаты 19.30-м стадионэу «Юностым» щауб-лэшт. Футболыр зикласэхэр ешIэгъум еплъынхуу зэхэщакIомэ рагъэблагъэх.

«КъокIыпIэм» щырэхъатэп

Адыгэ Республикэм футболымкIэ изэнэкъокьу хагъэунэфыкIырэ чыпIэхэр кышщыдэзыхыштыхэр коман-ди 5 мэхъух. Анахь лъэшыр язэрэмыгъашIэу мы мафэ-хэм зэлюкIэгъухэр зэдырIагъэх. ТекIоныгъэр зыхыгъэ-хэм гугъэу яIэм хэхъагъэми, купым щырэхъатэп.

Купэу «КъокIыпIэм» зэрэщешIагъэхэр зэтэгъапшэх. «Еджэркъуай» — «Блащэпсын» — 4:1, «Кошхъабл» — «Абдзах» — 5:3.

«Еджэркъуае» очко 14 иIэр, Блащэпсынэрэ Кошхъаблэрэ якоман-дэхэм очко 13 зырыз рагъэкъугъ. Финалныкьом хэфэштхэр зичэзыу ешIэгъухэм къащынэфэштых. Купэу КъохьапIэм щешIэхэрэ «Улапэмрэ» «Инэмрэ» финалныкьом щызэлюкIэштых.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТИЛЪ Нурбий.